

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov JUDr. Daniely Švecovej a JUDr. Milana Deáka v právnej veci žalobcu: **P., s.r.o.**, so sídlom v Ž., zastúpený JUDr. J., advokátom v Ž., proti žalovaným: **1/ M., 2/ S.**, obaja bytom Ž., **o zaplatenie 129 912, 70 Sk (4312,31€) s príslušenstvom**, ktorá sa viedla na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8C 145/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. októbra 2008, sp. zn. 6 Co 208/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a**.

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Návrhom z 28. apríla 2005 doručeným Okresnému súde Žilina 2. mája 2005, zmeneným podaním z 26. júla 2005 a z 25. júna 2007 žalobca žiadal žalovaným uložiť povinnosť zaplatiť mu spoločne a nerozdielne 129 912,70 Sk, úrok z omeškania vo výške 13% ročne zo sumy 708 252,70 Sk od 6. novembra 2003 do 18. novembra 2003, zo sumy

695 352,70 Sk od 19. novembra 2003 do 27. novembra 2003, zo sumy 692 352,70 Sk od 28. novembra 2003 do 30. novembra 2003, zo sumy 667 352,70 Sk od 1. decembra 2003 do 10. decembra 2003, zo sumy 662 352,70 Sk od 11. decembra 2003 do 19. februára 2004, zo sumy 129 912,70 Sk od 20. februára 2004 do zaplattenia a zmluvnú pokutu vo výške 0,1% denne zo sumy 708 252,70 Sk od 6. novembra 2003 do 18. novembra 2003, zo sumy 695 352,70 Sk od 19. novembra 2003 do 27. novembra 2003, zo sumy 692 352,70 Sk od 28. novembra 2003 do 30. novembra 2003, zo sumy 667 352,70 Sk od 1. decembra 2003 do 10. decembra 2003, zo sumy 662 352,70 Sk od 11. decembra 2003 do 19. februára 2004, zo sumy 129 912,70 Sk od 20. februára 2004 do 31. októbra 2004 a zmluvnú pokutu vo výške 1% denne zo sumy 129 912,70 Sk od 1. novembra 2004 do zaplattenia, trovy konania a na účet právneho zástupcu navrhovateľa a trovy právneho zastúpenia.

Okresný súd Žilina rozsudkom z 12. marca 2008 č. k. 8 C 145/2006-148 návrhu vyhovel čo do žalovanej istiny a úroku z omeškania. Čo do žalovanej zmluvnej pokuty rozhodol tak, že odporcov zaviazal povinnosťou spoločne a nerozdielne navrhovateľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % denne zo sumy 708 252,70 Sk od 6. novembra 2003 do 18. novembra 2003, zo sumy 695 352,70 Sk od 19. novembra 2003 do 27. novembra 2003, zo sumy 692 352,70 Sk od 28. novembra 2003 do 30. novembra 2003. zo sumy 667 352,70 Sk od 1. decembra 2003 do 10. decembra 2003, zo sumy 662 352,70 Sk od 11. decembra 2003 do 19. februára 2004, zo sumy 129 912,70 Sk od 20. februára 2004 do zaplattenia. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol. Rozhodnutie o trovách ponechal na samostatné uznesenie. Uznesením z 30. apríla 2008 č. k. 8 C 145/2006-162 Okresný súd Žilina rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania vo výške 123 484,Sk do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, rozsudkom z 29. októbra 2008 sp. zn. 6 Co 208/2008 rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, pokiaľ okresný súd návrh žalobcu vo zvyšnej časti zamietol, potvrdil. V nenapadnutom výroku sa krajský súd rozsudku okresného súdu nedotkol a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Okresný súd a následne Krajský súd v Žiline rozhodli o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcovi (zmenou návrhu upravenú) sumu 129 912,70 Sk, úrok z omeškania a žalovanú zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % denne z príslušnej výšky dlžnej sumy. Zamietli návrh žalobcu v časti, v ktorej sa domáhal zaplattenia zmluvnej pokuty vo výške 1 % zo sumy 129 912,70 Sk od 1. novembra 2004 do zaplattenia. Súdny rozhodnutie, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu v uvedenej

časti, odôvodnili tým, že neuznali dodatok č. 1 k zmluve o dielo uzavretej podľa obchodného zákonníka medzi účastníkmi ako zrozumiteľný a platný právny úkon. Žalovaní podľa textu tohto dodatku mali uznať nedoplatok vo výške 251 252,70 Sk, hoci v tom čase ich dlh predstavoval len sumu 129 912,70 Sk (§ 323 ods.1 Obchodného zákonníka). Súd vyslovil názor, že nejde o uznanie dlhu, lebo dlh v uvedenej výške neexistoval. Následne súd dôvodil, že pokiaľ obsahom takéhoto dodatku mala byť zvýšená sadzba zmluvnej pokuty, táto sa podľa jeho textu výslovne týka uznanej pohľadávky vo výške 251 252,70 Sk. Súd neuznal takéto uznanie dlhu za platné, preto je neplatné aj dojednanie zvýšenej sadzby zmluvnej pokuty, ktorá sa na takto uznanú sumu viaže.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky, na základe podnetu žalobcu, podal mimoriadne dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. októbra 2008, sp. zn. 6 Co 208/2008. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Žilina vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a rozhodnuté o náhrade trov konania na ďalšie konanie. V odôvodnení mimoriadneho dovolania uviedol, že rozhodnutím súdu v napadnutej časti bol porušený zákon. Zdôraznil, že oba zabezpečovanie inštitúty, t. j. uznanie dlhu v zmysle § 323 Obchodného zákonníka a zmluvnú pokutu v zmysle § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka treba posudzovať každý osobitne. Pokiaľ by aj súd posúdil uznanie predmetného dlhu za neplatné, niet dôvodu bez ďalšieho posudzovať ako neplatné dojednanie zvýšenej sadzby zmluvnej pokuty. Aj keď zvýšená sadzba zmluvnej pokuty sa podľa textu dodatku č.1 viaže výslovne na uznávaný záväzok, bolo by v rozpore so zmyslom a účelom zákona, keby sa za neplatné považovalo aj zmluvné dojednanie o zvýšenej zmluvnej pokute za tých okolností, že uznaný dlh bol v skutočnosti nižší a stranám bol nepochybne zrejмый dôvod vzniku záväzku. Skutočnosťou, že uznaný záväzok existoval (dlh bol v skutočnosti nižší) a išlo len o počítaciu chybu sa súd vo svojej úvahe vôbec nezaoberal, pri posudzovaní platnosti uznania záväzku ju žiadnym spôsobom neodôvodnil a zákon nesprávne vyložil. V dôsledku toho napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§243e v spojení s §243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Žalovaní sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Žalobca sa s mimoriadnym dovolaním a jeho dôvodmi plne stotožnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§243g O.s.p.) za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 243e O.s.p. preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§243a ods.1 s použitím § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

Inštitút uznania záväzku je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Zákon za podstatnú náležitosť uznania záväzku považuje uznanie určitého záväzku. Bližšie však tento pojem nevymedzuje. Ak porovnáme úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku, zistíme, že táto úprava vymedzuje inštitút "uznania dlhu" (§ 558 OZ), pričom však predmet uznania vymedzuje podrobnejšie, než je to v prípade úpravy uznania záväzku v Obchodnom zákonníku. V občianskoprávnom chápaní je predmet uznania, t. j. dlh, určený čo do dôvodu a výšky. Z dikcie § 323 Obchodného zákonníka vyplýva, že ide o záväzok, ktorý je predmetom uznania a zvyrazňuje sa jeho určitosť. Tento pojem treba chápať tak, že nevyhnutnými zložkami jeho charakteristiky sú jednak dôvod a jednak výška záväzku (dlhu). Pri takejto interpretácii vlastne niet obsahového rozdielu medzi občianskoprávnym a obchodnoprávnym chápaním záväzku (dlhu), resp. predmetu uznania.

Uznanie záväzku treba kvalifikovať ako jednostranný právny úkon dlžníka, ktorý je adresovaný veriteľovi. Týmto úkonom dlžník uznáva svoj určitý záväzok, čím vlastne potvrdzuje jeho platnosť v čase uznania. Zákon na účinnosť takého uznania predpisuje obligatórne písomnú formu. Zákonným dôsledkom uznania záväzku je právna domnienka (vyvrátiteľná), že záväzok v čase uznania existoval (trval). K takým dôsledkom dochádza aj v prípade, keď právo zodpovedajúce uznanému záväzku v čase uznania už bolo premlčané (§ 407 ods. 4).Všeobecne sa prijíma názor, že uznanie záväzku nespôsobuje zánik pôvodného záväzku a jeho prípadné nahradenie novým záväzkom z dôvodu uznania. Keďže právna domnienka existencie záväzku v čase jeho uznania je vyvrátiteľná, dlžník môže dodatočne namietat', že záväzok v čase jeho uznania už neexistoval (napr. preukáže, že bol splnený).

V danom prípade žalovaní namietali, že záväzok v čase jeho uznania neexistoval v danej výške, pretože už bol čiastočne splnený. Túto námietku aj preukázali, nakoľko to uznal aj sám žalobca, dokonca späťvzatím žaloby v namietanom rozsahu. Z obsahu dodatku č. 1 vyplýva, že zvýšená sadzba zmluvnej pokuty sa viaže výslovne na uznávaný záväzok. Pokiaľ súdy nižších stupňov správne právne posúdili prvý dodatok č. 1 z hľadiska platnosti

uznania záväzku, nemohli nesprávne posúdiť ani naň viažuce sa dojednanie o zvýšenej sadzbe zmluvnej pokuty.

Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je vecne správne, a preto dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojitosti s ustanovením § 243b ods. 1 veta pred bodkočiarkou O.s.p.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania (§ 243i ods. 2, § 243b ods. 4, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im však ich náhradu nepriznal, pretože im žiadne nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Hrčková Marta